

Sygn. akt VI ACa 1800/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA - Aldona Wapińska (spr.)

Sędzia SA - Marek Kolasiński

Sędzia SA - Irena Piotrowska

Protokolant: str. Sekr. sądowy Magdalena Męczkowska

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A. w W.

przeciwko J. R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 27 maja 2015 r.

sygn. akt XXV C 1249/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że;

1) oddala powództwo przeciwko J. R.;

2) zasądza od (...) Banku (...) S.A. w W. na rzecz J. R. kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od (...) Banku (...) S.A. w W. na rzecz J. R. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

III. nakazuje pobrać od (...) Banku (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w W. kwotę 4.946 zł (cztery tysiące dziewięćset czterdzieści sześć złotych) tytułem opłaty od apelacji, od uiszczenia której pozwana została zwolniona.

VI ACa 1800/15

UZASADNIENIE

(...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. w pozwie wniesionym dnia 7 października 2013 r. wniosła o wydanie w postępowaniu upominawczym nakazu zapłaty i nakazanie w nim, by pozwane L. C. oraz J. R. w terminie dwóch tygodni zapłaciły solidarnie na rzecz powoda kwotę 98 906,76 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia

wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania według norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł wraz z kwotą 17 zł uiszczoną tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, bądź wniosły w tym terminie sprzeciw.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że wierzytelność dochodzona przez powoda od pozwanych wynika z braku zapłaty należności z tytułu umowy kredytowej zawartej pomiędzy pozwaną L. C., a Bankiem (...) w P. w dniu 4 listopada 2005 roku, zaś zabezpieczenie spłaty tego kredytu stanowi poręczenie cywilne udzielone pozwaną J. R.. Wszczęte na wniosek Banku (...) w P. postępowania egzekucyjne na podstawie bankowych tytułów egzekucyjnych z dnia 25 sierpnia 2006 roku o numerach (...), opatrzonych klauzulami wykonalności wydanymi przez Sąd Rejonowy (...) w W. w stosunku do dłużnika L. C. w dniu 4 października 2006 roku, w stosunku do J. R. w dniu 5 października 2006 roku zostały umorzone postanowieniami komornika odpowiednio w dniu 31 grudnia 2012 roku, co do osoby kredytobiorcy, oraz w dniu 27 sierpnia 2012 roku co do poręczyciela. Wobec powyższego Bank (...) w dniu 26 czerwca 2012 roku sprzedał wierzytelność powodowi (...) Banku (...) S.A. na podstawie umowy o przelewie wierzytelności. Strona powodowa wskazała, że zawiadomiła pismami z dnia 5 września 2012 roku dłużników o nabyciu od Banku (...) wierzytelności wynikającej z umowy o kredyt oraz wezwała do zapłaty kwoty należności. Mimo wezwania do zapłaty, poinformowania o zmianie wierzyciela oraz wskazania rachunku bankowego powoda dłużniczki do dnia wniesienia pozwu nie ustosunkowały się do wezwania do zapłaty, ani nie spełniły świadczenia.

W dniu 28 października 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny wydał w sprawie XXV NC 411/13 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał pozwanym L. C. i J. R. aby solidarnie zapłaciły powodowi całą należność żadaną pozwem z odsetkami oraz koszty procesu. Nakaz zapłaty uprawomocnił się w stosunku do pozwanej L. C..

Pozwana J. R. złożyła dnia 28 listopada 2013 roku sprzeciw w którym zaskarżyła powyższy nakaz w całości, wskazując, że dochodzone w sprawie roszczenie jest przedawnione.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanej J. R. strona powodowa podtrzymała żądanie pozwu w całości, podnosząc bezzasadność zarzutu przedawnienia. Powód wskazał, iż w dniu 25 sierpnia 2006 roku Bank (...) w P. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny oznaczony numerem (...), któremu Sąd Rejonowy (...) w W. w sprawie o sygn. akt I Co 2323/06 nadał klauzulę wykonalności na mocy postanowienia z dnia 5 października 2006 roku. Poprzedni wierzyciel po uzyskaniu tytułu wykonawczego, wnioskiem z dnia 13 sierpnia 2007 roku wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) w W. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi J. R.. Postępowanie egzekucyjne na podstawie wniosku poprzedniego wierzyciela było prowadzone przeciwko dłużnikowi pod sygn. akt KM 1350/07 i zostało w pierwszej kolejności zawieszony postanowieniem z dnia 23 lipca 2008 roku, a następnie zakończony postanowieniem o umorzeniu postępowania wydanym w tej sprawie dnia 1 października 2012 roku. Strona powodowa podniosła, że złożenie zarówno wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jaki i złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji skutecznie, w myśl przepisów prawa i orzecznictwa, przerwało bieg przedawnienia, które biegnie na nowo od dnia uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu egzekucji.

Wyrokiem z dnia 27 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie:

1. zasądził od J. R. na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 98 906,76 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 października 2013 r. do dnia zapłaty, przy czym uznał, że odpowiedzialność J. R. jest solidarna z L. C., której odpowiedzialność została ustalona w nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28 października 2013 r. wydanym przez Sąd Okręgowy w W. w sprawie sygn. akt XXV Nc 411/13;
2. zasądził od J. R. na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 8 563 zł tytułem kosztów procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3 600 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, przy czym uznał, że odpowiedzialność J. R. w zakresie kosztów procesu w kwocie 4 853,50 zł, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3 600 zł i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, jest solidarna z L. C., której odpowiedzialność

została ustalona w nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28 października 2013 r. wydanym przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie sygn. akt XXV Nc 411/13.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W dniu 4 listopada 2005 roku pozwana L. C. zawarła z Bankiem (...) w P. umowę kredytu (...) - (...) na cele mieszkaniowe - remont mieszkania własnościowego położonego w W. przy ulicy (...). Zabezpieczenie prawne spłaty kredytu stanowiło poręczenie cywilne udzielone przez J. R. w dniu 4 listopada 2005 roku.

Na mocy umowy kredytowej pozwanej L. C. udzielono kredytu w kwocie 40 000 zł na okres od dnia 5 listopada 2005 roku do dnia 30 października 2015 roku. Zgodnie z § 15 umowy Bank (...) w P. zastrzegł prawo wypowiedzenia umowy m. in. w przypadku nieterminowego regulowania należności bankowych, tj. niezgodnie z terminami określonymi w umowie kredytowej. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni od daty jego doręczenia.

Z uwagi na ziszczenie się okoliczności wymienionych w § 15 umowy kredytowej, Bank (...) w P. skierował do kredytobiorcy L. C. i poręczyciela J. R., solidarnie odpowiedzialnej za spłatę wymagalnego zadłużenia, wypowiedzenie umowy kredytu z dnia 5 lipca 2006 roku, wskazując jako okres wypowiedzenia 30 dni. Ponadto w wypowiedzeniu wskazano aktualny stan zadłużenia oraz pouczenie o naliczanych odsetkach i rachunku bankowym, na które powinna zostać uiszczona kwota należności. Wypowiedzenie zostało odebrane przez pozwaną J. R. w dniu 14 lipca 2006 r. Z uwagi na skuteczne wypowiedzenie oraz nieuiszczenie należności we wskazanym terminie, bank wystawił przeciwko L. C. (kredytobiorcy) i J. R. (poręczycielowi) bankowe tytuły egzekucyjne w dniu 25 sierpnia 2006 roku, odpowiednio nadając im numery (...). Postanowieniem z dnia 4 października 2006 roku, na wniosek wierzyciela, Sąd Rejonowy (...) w W. w sprawie o sygn. akt I Co 2322/06, nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu oznaczonemu numerem (...), wydanemu w stosunku do L. C.. Analogicznie postanowieniem z dnia 5 października 2006 roku w sprawie o sygn. akt I Co 2323/06 nadano klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z numerem (...), wystawionemu w stosunku do poręczyciela J. R.. W powyżej wskazanych tytułach wykonawczych wierzyciel pierwotny wskazał kwoty zadłużenia pozwanych z tytułu umowy kredytu z dnia 4 listopada 2006 roku, które wynosiły: 39 252,46 zł z tytułu należności głównej, 1479,29 zł z tytułu odsetek od zapadłych od dnia udzielenia kredytu do dnia 25 sierpnia 2006 roku oraz 225,88 zł z tytułu kosztów. W bankowym tytule egzekucyjnym wskazano też, że Bankowi (...) należą się dalsze odsetki wg zmiennej stopy procentowej obliczane od kwoty 39 252,46 zł, które na dzień sporządzenia bankowego tytułu egzekucyjnego wynosiły 22 % w stosunku rocznym.

Wnioskami z dnia 13 sierpnia 2007 roku, skierowanymi przez wierzyciela Bank (...) w P. przeciwko pozwanym na podstawie powyższych tytułów wykonawczych, zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) w W.. Postępowanie w stosunku do L. C. zostało umorzone na wniosek wierzyciela postanowieniem Komornika Sądowego z dnia 31 grudnia 2012 roku wydanym w sprawie Km 1349/07.

W stosunku do J. R., na wniosek wierzyciela, postanowieniem z dnia 23 lipca 2008 roku Komornik Sądowy w sprawie Km 1350/07 zawiesił postępowanie, a następnie w dniu 29 marca 2012 roku podjął je na nowo. Pismem z dnia 27 sierpnia 2012 roku komornik Sądowy poinformował wierzyciela Bank (...), że postępowanie egzekucyjne zostanie umorzone. Postanowieniem wydanym w dniu 1 października 2012 roku, z uwagi na bezskuteczność, Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone w stosunku do J. R..

Bank (...) w P. zbył przedmiotową wierzytelność przysługującą mu względem pozwanych L. C. i J. R. na rzecz powoda (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. w wyniku umowy cesji z dnia 26 czerwca 2012 roku, o czym pozwane zostały powiadomione przez nabywcę pismami z dnia 5 września 2012 roku. Jednocześnie z zawiadomieniem o cesji wierzytelności powód wezwał pozwane do zapłaty w terminie 7 dni od doręczenia wezwania na wskazany numer rachunku bankowego pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, kwoty 93 675,83 zł z tytułu należności nabytych od pierwotnego wierzyciela Banku (...) w P. na podstawie umowy przelewu wierzytelności, według stanu na dzień 4 września 2012 r., a wynikających z kredytu na cele mieszkaniowe wskazując, iż na powyższą kwotę składają się: kwota 39 252,46 zł z tytułu należności głównej (kapitał), 54 139,44 zł z tytułu odsetek oraz kwota 283,93 zł

oznaczona jako koszty, wraz z dalszymi ustawowymi odsetkami liczonymi od 4 września 2012 r. Wezwanie skierowane do J. R. doręczono jej w dniu 12 września 2012 roku.

Na kwotę 98 906,76 zł dochodzoną pozwem składają się: kwota kapitału 39 252,46 zł, odsetki naliczone do 21 czerwca 2012 r. w wysokości 53 104,90 zł oraz odsetki ustawowe naliczone od kwoty kapitału za okres od 22 czerwca 2012 roku do dnia 3 października 2013 roku w wysokości 6 549,40 zł. Powyższe okoliczności faktyczne nie były sporne.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż pozwana J. R. w umowie z dnia 4 listopada 2005 roku poręczyła za zobowiązanie kredytowe L. C. (art. 876 k.c.), stając się odpowiedzialna jak dłużnik solidarny (art. 881 k.c. w zw. z art. 366 k.c.). W treści poręczenia szczegółowo określony został zakres odpowiedzialności poręczyciela. Strony w umowie postanowiły, że poręczyciel będzie ponosił odpowiedzialność solidarną z dłużnikiem głównym.

Do przedmiotowej umowy kredytowej, zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2011.126.715 ze zm.), mają zastosowanie przepisy poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2001.100.1081 ze zm.). Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2001 roku o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności, zwany dalej "kredytodawcą", udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w jakiegokolwiek postaci. W niniejszej sprawie Bank (...) w P. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej na podstawie umowy z dnia 4 listopada 2006 roku udzielił L. C. kredytu w wysokości 40 000 zł, którego zabezpieczeniem prawnym było poręczenie cywilne udzielone przez J. R.. Pozwana odpowiedzialna jest za dług solidarnie z dłużnikiem na podstawie art. 366 k.c.

W ocenie Sądu Okręgowego podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia nie zasługiwał na uwzględnienie.

Z uwagi na to, iż bank jest przedsiębiorcą, do którego zakresu działania należy między innymi udzielanie kredytów i przyjmowanie poręczeń dotyczących takich kredytów, Sąd pierwszej instancji uznał, iż zgodnie z art. 118 k.c. w niniejszej sprawie ma zastosowanie trzyletni termin przedawnienia.

Skoro wypowiedzenie umowy kredytobiorcy zostało dokonane przez Bank (...) w P. pismem z dnia 5 lipca 2006 roku, o czym zawiadomiona została również pozwana, której doręczono wypowiedzenie umowy, to po upływie 30 dni od tego wypowiedzenia rozpoczął swój bieg trzyletni termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w myśl art. 118 k.c.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji bieg terminu przedawnienia został przerwany w chwili wystąpienia przez Bank (...) w P. do Sądu Rejonowego (...) w W. o nadanie klauzuli wykonalności wystawionemu przez ten Bank na podstawie art. 96 ustawy prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku przeciwko pozwanej, bankowego tytułu egzekucyjnego Nr (...) w dniu 25 sierpnia 2006 roku. Sąd ten wskazał, iż zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, że konkretne czynności uprawnionego wierzyciela pierwotnego w postaci wniosku o nadanie klauzuli wykonalności zmierzały do realizacji roszczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., IV CSK 156/11, OSNC-ZD 2013, nr 1, poz. 7; z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, LEX nr 1125087; z dnia 4 października 2012 r. I CSK 90/12, LEX nr 1250551). Złożenie wniosku nie tylko przerywa bieg terminu przedawnienia, ale ponadto powoduje wstrzymanie dalszego biegu tego terminu do czasu zakończenia wszczętego wnioskiem postępowania. Jednocześnie art. 124 § 1 k.c. stanowi, że po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, w § 2 dookreślając, że w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Postanowieniem z dnia 5 października 2006 roku Sad Rejonowy w sprawie o sygn. akt I Co 2323/06 nadał klauzulę wykonalności.

Kolejną czynnością, która miała na celu dochodzenie roszczenia był wniosek wierzyciela pierwotnego z dnia 13 sierpnia 2007 roku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, co także przerwało bieg terminu przedawnienia. Wszczęte na wniosek wierzyciela pierwotnego postępowanie egzekucyjne w skutek braku możliwości wyegzekwowania należności i bezskuteczności, postanowieniem Komornika Sądowego z dnia 1 października 2012 roku umorzono, a więc co najmniej dopiero od następnego dnia po tej dacie trzyletni termin przedawnienia zaczął biec na nowo.

Pozew w niniejszej sprawie w dniu 7 października 2013 roku złożył nowy wierzyciel (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W., który na mocy cesji wierzytelności z dnia 26 czerwca 2012 roku nabył wierzytelność wynikającą z umowy kredytu z dnia 4 listopada 2005. Zdaniem Sądu pierwszej instancji pozew złożony przez nowego wierzyciela ponownie skutecznie przerwał bieg przedawnienia. Za bezsporne w sprawie Sąd ten uznał, że strona powodowa stała się następcą prawnym pierwotnego wierzyciela tj. Banku (...) w P..

W związku z powyższym powództwo – zdaniem tego Sądu - podlegało uwzględnieniu w całości. Orzeczenie w przedmiocie kosztów wydano na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej jako przegrywającej proces na rzecz strony powodowej poniesione przez nią koszty procesu: koszty opłaty sądowej w kwocie 4946 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł, koszty opłaty skarbowej w kwocie 17 zł.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w całości zaskarżyła apelacją pozwana J. R. zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy tj:

1. art. 823 k.p.c., poprzez nieuwzględnienie dyspozycji wskazanego przepisu, w zakresie w jakim zawieszenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela na czas nieoznaczony skutkuje umorzeniem tegoż postępowania z mocy samego prawa po upływie jednego roku do dnia zawieszenia, co zaś w dalszej kolejności skutkuje koniecznością uznania, że wniosek o wszczęcie egzekucji nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże ze złożeniem takiego wniosku.

2. art. 820 k.p.c. poprzez uznanie, że zawieszenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela wstrzymuje bieg terminów ustawowych (bieg terminu przedawnienia).

Wskazując na powyższe zarzuty apelująca wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za I i II instancję.

Powód (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. wnosil o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu za drugą instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie, albowiem pomimo prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, Sąd pierwszej instancji dokonał jego błędnej oceny prawnej.

Zgodnie z przepisem art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania.

W obowiązującym obecnie modelu apelacji pełnej Sąd drugiej instancji ma obowiązek dokonania ustaleń faktycznych oraz ustalenia podstawy prawnej wyroku przez dobór właściwego przepisu prawa materialnego, jego wykładnię oraz subsumcję. Według poglądów prezentowanych w piśmiennictwie (por.: Ereciński Tadeusz (red.), Gudowski Jacek, Weitz Karol, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III. Postępowanie rozpoznawcze, (...), 2016, Nr: 10368, komentarz do art. 378 k.p.c.) i w orzecznictwie (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r. , III CZP 49/07 , OSNC 2008/6/55, (...), Biul.SN 2008/1/13, (...)) sąd apelacyjny bez względu

na stanowisko stron oraz zakres zarzutów powinien zastosować właściwe przepisy prawa materialnego, a więc także wziąć pod rozwagę, w granicach zaskarżenia, wszystkie naruszenia prawa materialnego popełnione przez sąd I instancji i usunąć ewentualne błędy prawne tego sądu, niezależnie od tego, czy zostały one wytknięte w apelacji (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 5 września 2001 r., I CKN 179/99, OSNC 2002, nr 4, poz. 54 i wyrok SN z dnia 15 maja 2001 r., I CKN 350/00, LEX nr 52667; postanowienie SN z dnia 4 października 2002 r., III CZP 62/02, OSNC 2004, nr 1, poz. 7 z glosą K. Knoppka, (...) 2004, z. 4, s. 116; wyrok SN z dnia 11 kwietnia 2006 r., I PK 169/05, (...) 2006, nr 11, s. 23 oraz wyrok SN z dnia 24 kwietnia 2007 r., I PK 263/06, OSNP 2008, nr 13–14, poz. 186). Sąd drugiej instancji musi zatem samodzielnie dokonać jurydycznej oceny dochodzonego żądania i skonfrontowania jej z zaskarżonym orzeczeniem oraz stojącymi za nim argumentami. Zarzuty skarżącego mają charakter pomocniczy i nie ograniczają swobody jurysdykcyjnej sądu.

Apelująca wprawdzie podnosiła w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego – art. 823 k.p.c. i 820 k.p.c. – jednakże zarzuty naruszenia tych przepisów związane były ściśle z podniesionym przez pozwaną przed Sądem pierwszej instancji zarzutem przedawnienia roszczenia, a zatem w istocie – zastosowania prawa materialnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzut przedawnienia roszczenia względem pozwanej zasługiwał na uwzględnienie, jednakże nie z przyczyn podniesionych w apelacji.

Pozwana zarzucała w apelacji, iż Sąd pierwszej instancji niewłaściwie przyjął, że bieg przedawnienia został przerwany po raz kolejny przez złożenie przez Bank wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w dniu 13 sierpnia 2007 r. i że rozpoczął swój bieg na nowo od dnia 1 października 2012 r., kiedy to postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec bezskuteczności egzekucji. Apelująca wskazała, iż postępowanie egzekucyjne w stosunku J. R. zostało zawieszona na wniosek wierzyciela postanowieniem z dnia 23 lipca 2008 r., po czym – również na wniosek wierzyciela – postanowieniem z dnia 29 marca 2012 r. Komornik Sądowy podjął je na nowo. Następnie pismem z dnia 27 sierpnia 2012 r. Komornik poinformował wierzyciela, że postępowanie egzekucyjne zostało umorzone. Ostatecznie postanowieniem z dnia 1 października 2012 r. Komornik umorzył z uwagi na bezskuteczność postępowanie egzekucyjne prowadzone w stosunku do J. R.. Postępowanie egzekucyjne wobec pozwanej było zatem zawieszona w okresie od dnia 23 lipca 2008 r. do dnia 29 marca 2012 r.

Apelująca, powołując się na poglądy prezentowane w piśmiennictwie, podnosiła, iż zawieszenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela – co do podjęcia postępowania i biegu terminów – wywołuje analogiczne skutki jak zawieszenie postępowania rozpoznawczego na zgodny wniosek stron (art. 178 k.p.c.), z tym że wierzyciel nie może wskazać dłuższego okresu zawieszenia niż rok. Natomiast w razie zawieszenia na czas nieoznaczony wniosek o podjęcie powinien być zgłoszony przed upływem roku od zawieszenia, ponieważ zawieszona postępowanie ulega umorzeniu z mocy samego prawa z upływem roku od zawieszenia (art. 823). Zawieszenie postępowania na wniosek wierzyciela wstrzymuje bieg terminów sądowych, które bieżą nadal po podjęciu postępowania, natomiast nie wstrzymuje terminów ustawowych (por. J. Jagiela (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. II, red. K. Piasecki, s. 738). Zdaniem apelującej – pomimo że komornik sądowy nie wydał postanowienia w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa w trybie art. 823 k.p.c., uznać trzeba, że postępowanie to uległo umorzeniu z mocy tegoż przepisu. Postanowienie sądu o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, które uległo umorzeniu z mocy prawa, jest w istocie postanowieniem stwierdzającym to umorzenie (por. uchwała SN z dnia 16 maja 1996 r., III CZP 44/96, OSNC 1996, nr 9, poz. 117).

Apelująca podnosiła, iż stosownie do tezy zawartej w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2011 r., sygn. akt: IV CSK 439/10 umorzenie ex lege postępowania egzekucyjnego powinno wywoływać - przy powołaniu się na przepis art. 182 § 2 k.p.c. - ten efekt prawny, że złożony wniosek o wszczęcie egzekucji nie może wywierać już żadnych skutków prawnych (także w zakresie biegu egzekwowanego roszczenia) jakie ustawa wiąże ze złożeniem takiego wniosku. Złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji przed komornikiem nie poskutkowało tym samym, wbrew twierdzeniom strony powodowej, podzielonym przez Sąd Okręgowy, przerwaniem biegu terminu przedawnienia oraz rozpoczęciem jego biegu na nowo. W ocenie pozwanej - z uwagi na powyższe, pomiędzy wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a ściślej datą uprawomocnienia postanowienia o nadaniu klauzuli

wykonalności, a datą złożenia pozwu w postępowaniu upominawczym upłynął trzyletni termin przedawnienia, przez co powództwo winno zostać oddalone.

Z ostrożności apelująca podniosła, że skoro zawieszenie postępowania na wniosek wierzyciela wstrzymuje bieg terminów sądowych, które biegną nadal po podjęciu postępowania, natomiast nie wstrzymuje terminów ustawowych, to w takim stanie rzeczy – przyjmując za datę rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia na nowo od daty zawieszenia, tj. w okresie od dnia 23 lipca 2008 r. do dnia 29 marca 2012 r. – również upłynął trzyletni termin przedawnienia.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego należało jednak rozważyć kwestię przedawnienia roszczenia w aspekcie podmiotowym, tj. czy przerwa biegu przedawnienia spowodowana złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji przez wierzyciela będącego bankiem wywołuje skutek wobec cesjonariusza tej wierzytelności nie będącego bankiem, gdy egzekucja prowadzona na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności została umorzona na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c., tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie (k. 27).

Tak sformułowane zagadnienie rozpoznawał w sprawie III CZP 29/16 Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 29 czerwca 2016 r. przyjął, iż: „Nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.).”.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, iż zagadnienie prawne dotyczy takiej sytuacji faktycznej, w której wniosek banku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego przerwał bieg przedawnienia, przerwa zakończyła się z datą prawomocnego postanowienia w przedmiocie umorzenia postępowania z urzędu na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. wobec nieskuteczności egzekucji, po czym bieg przedawnienia rozpoczął się na nowo (art. 124 k.p.c.) i cesjonariusz nie będący bankiem nabył wierzytelność. Analogiczna sytuacja występuje w sprawie niniejszej.

Sąd Najwyższy rozważał, czy cesjonariusz, który nie jest bankiem może skorzystać ze skutków prawnych uprzywilejowanego trybu dochodzenia i egzekwowania roszczenia przez banki na podstawie art. 96 – 98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 128; dalej Pr. bank.), które obowiązywały do dnia 27 listopada 2015 r., skoro nabywa wierzytelność wraz ze wszystkimi związanymi z nią prawami (art. 509 § 2 k.p.c.).

Za bezdyskusyjne Sąd Najwyższy uznał, iż zarówno złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak i wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie takiego tytułu wykonawczego, przerywa – na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – bieg przedawnienia, jako czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu egzekwowania roszczeń (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC z 2005 r., nr 4, poz. 58, wyroki 23 listopada 2011 r., IV CSK 156/11, OSNC – ZD z 2013 r., nr 1, poz. 7, z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, OSP z 2014 r., nr 6, poz. 60, z dnia 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04, z dnia 22 stycznia 2008 r., V CSK 386/07, z dnia 21 maja 2010 r., II CSK 614/09, z dnia 4 października 2012 r., I CSK 90/12 – nie publ.). Rozpoczęcie na nowo biegu przedawnienia następuje bądź z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania klauzulowego, bądź z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego, w tym jego umorzenia (art. 826 k.p.c.) a wyjątek stanowi umorzenie na podstawie art. 823 lub 825 pkt 1 k.p.c. albo zwrot wniosku, które niweczą materialnoprawne skutki przerwy przedawnienia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, OSNC z 2015 r., nr 12, poz. 137, wyroki z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02, OSP z 2004 r., nr 11, poz. 141, z dnia 23 stycznia 2007 r., V CSK 386/07, z dnia 14 kwietnia 2011 r., IV CSK 439/11, z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14 – nie publ.). Zdaniem Sądu Najwyższego umorzenie postępowania z urzędu z przyczyny bezskuteczności egzekucji na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. powoduje, że bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym rozpoczyna się na nowo.

Sąd Najwyższy wskazał, iż w razie cesji wierzytelności na nabywcę przechodzi ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, wszystkie właściwości, przywileje i braki, a więc ustawodawca zakłada identyczność wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością cedenta (art. 509 § 2 k.c.). Co do zasady, nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta, w tym również w zakresie przedawnienia, zbycie wierzytelności jest bowiem irrelevantne

dla jego biegu. Jednakże – zdaniem Sądu Najwyższego – w przypadku wierzytelności objętej bankowym tytułem wykonawczym sytuacja prawna cesjonariusza kształtuje się odmiennie od sytuacji prawnej nabywcy wierzytelności objętej innym tytułem wykonawczym.

Sąd Najwyższy podkreślił wyjątkowy charakter uprawnienia banków, które mogły wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne i klauzula wykonalności mogła być nadawana tylko na ich rzecz; nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza nie będącego bankiem nie było dopuszczalne (uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CZP 9/04, OSNC z 2005 r., nr 6, poz. 98, z dnia 22 lutego 2006 r., III CZP 129/05, OSNC z 2007 r., nr 1, poz. 4, z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14). Cesjonariusz nie mógł kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, bo w postępowaniu egzekucyjnym nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 k.p.c., a więc nabywca wierzytelności, który nie mógł się powołać na bankowy tytuł egzekucyjny, przejście uprawnień i uzyskać klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 k.p.c., musiał ustalić istnienie roszczenia w drodze procesu sądowego, uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie.

Sąd Najwyższy odwołał się do wyroku tego Sądu z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14 (nie publ.), w którym stwierdzono, że przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. następuje, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela. Zdaniem Sądu Najwyższego wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje zatem skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została wydana klauzula wykonalności; nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzytelności lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których czynność ta została dokonana. **Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności.** Zdaniem Sądu Najwyższego nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale **nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem.**

W ocenie Sądu Najwyższego wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela – banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem.

Powyższy pogląd został zaakceptowany także w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. postanowienie z dnia 26 października 2016 r., III CZP 60/16, niepubl.).

Sąd Apelacyjny rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w cytowanej wyżej uchwale z dnia 29 czerwca 2016 r. W ocenie Sądu drugiej instancji tak argumenty faktyczne (zbieżność stanów faktycznych w obu sprawach), jak i argumenty jurydyczne w pełni przemawiają za uznaniem, iż powód w sprawie niniejszej nie mógł powoływać się na przerwę biegu przedawnienia roszczenia wynikającego z poręczenia kredytu przez pozwaną J. R., wywołaną złożeniem przez pierwotnego wierzyciela, tj. Bank (...) w P., wniosku o wszczęcie egzekucji wierzytelności objętej wystawionym przez ten Bank bankowym tytułem wykonawczym i zaopatrzonym przez Sąd Rejonowy klauzulą wykonalności. Powód (...) Banku (...) S.A. nie jest bankiem, ale spółką windykacyjną (por.

k. 43 – KRS powoda), nie może zatem korzystać ze skutków związanych z uprzywilejowanym trybem dochodzenia roszczeń przewidzianych dla banków. Nabywając od pierwotnego wierzyciela wierzytelność przeciwko J. R., powód nie wstąpił więc w sytuację prawną swojego poprzednika wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu przedawnienia na nowo. Oznacza to, iż w chwili wystąpienia przez powoda z pozwem przeciwko J. R., tj. w dniu 7.10.2013 r., jego wierzytelność w stosunku do tej pozwanej była przedawniona, gdyż czynności podjęte przez Bank w celu zaspokojenia roszczenia, nie przerwały biegu przedawnienia wierzytelności wobec jej nabywcy. Dlatego też powództwo (...) Banku (...) S.A. przeciwko J. R. należało oddalić.

Ponieważ Sąd pierwszej instancji błędnie zastosował prawo materialne, nie uwzględniając zarzutu przedawnienia, zaskarżony wyrok w wyniku apelacji pozwanej podlegał zmianie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie powództwa. O kosztach postępowania za obie instancje Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu – na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 113 ust. 1 u.k.s.c.